

Mojstri zahtevnih melodij

Ljubiteljsko pevsko društvo »Consortium musicum« zavzema v slovenskem kulturnem prostoru prav posebno mesto, saj kakovostno zapolnjuje vrzel v izvajanju resne vokalno-instrumentalne glasbe. Svojo nesporno kakovost je zbor dokazal tudi na letošnjem sedmem tekmovanju pevskih zborov Slovenije »Naša pesem 82« konec aprila v Mariboru, kjer sta pod vodstvom svojega dolgoletnega umetniškega vodje dr. Mirka Cudermana med konkurenco tridesetih ženskih, moških in mešanih pevskih zborov oba zbora Consortium musicum, ženski in mešani, dobila zlato plaketo mesta Maribor.

O delu, življenju, tudi o težavah zbora pa še o marsičem smo se pogovarjali s predsednikom zbora Janezom Kranjcem.

– Za začetek bi radi zvedeli, kako in kdaj je društvo pravzaprav nastalo?

Zbor ima za seboj že štiri- najstletno umetniško pot; lahko trdim, da ima pri nas že ves ta čas nek poseben položaj, saj v slovenskem glasbenem prostoru tako glasbo le malokdo izvaja.

– Kakšna je vaša glasba in kakšna vaša programska usmeritev?

To je resna vokalno-instrumentalna glasba, pretežno iz obdobja renesanse, baroka, klasike in romantike pa tudi glasba sodobnih avtorjev. Naša programska usmeritev je načrtana že v pravilih društva in ob tem je treba poudariti, da je naše načelo in namen zapolniti vrzel v izvajanju vokalno-instrumentalnih del na Slovenskem, to je na novo poudariti čimveč skladb; zato se nam zdi vsako ponavljanje izguba časa. Tu je treba torej tudi iskati vzrok, da naš zbor nima tako imenovanega železnega repertoarja, samo izjemoma tudi obnavljamo in ponavljamo kakšno večje delo.

Pa še nekaj, naša glasba ni zgolj vokalno-instrumentalna. Veliko je tudi samega petja (a capella), saj je to tudi veliko bolj preprosto. Biti odvisen od orkestra ni vedno lahko; pogostokrat ni časa in pogojev, da bi koncertni program z orkestrom temeljito naštudirali. Veliko lažje bi nam bilo, če bi nas vzela v abonma kakšna poklicna glasbena hiša.

– Glede na zahtevnost vaše glasbe se vsiljuje vprašanje, ali imajo vaši pevci kakšno glasbeno predizobrazbo?

Večina pevcev nima formalne glasbene izobrazbe, vendar pa jih je večina resnično izkušenih, tako da lahko izredno hitro študiramo tudi najzahtevnejši program.

– Kaj vse ste do danes že izvajali?

Izvajali smo že veliko tudi največjih vokalno-instrumentalnih del naše in svetovne vokalno-instrumentalne glasbe. Veliko smo tudi snemali in izdali 17 velikih plošč.

– Kakšna pa je sestava pevcev?

Starostno je meja določena v pravilniku zbora in sicer za soprane 50 let, za alte in tenorje 55 let, za base 60 let. Vendar je večina pevcev mladih. Socialni ustroj zbora pa je zelo pester, od delavca do doktorja znanosti; veliko je študentov.

– Je čustveni moment in s tem v zvezi družabno življenje tudi pri vas tako izrazito kot pri nekaterih drugih ljubiteljskih skupinah?

Morda gre pri nas za neko svojsko obliko družabnosti,

saj se ta izraža preprosto v tem, da pojemo. Za nas je delo prvotno in prav delo, to je petje, je za nas že oblika družabnosti.

– Prav gotovo se tudi vi kot ljubiteljska skupina srečujete s kakšnimi težavami?

Lahko bi rekel, da je težava že v tem, ker se beseda amaterizem pogosto in sama po sebi enači z nekvaliteto. Drugič, tudi mi se soočamo s problemom nizkih dotacij kot posledico mačehovskega odnosa do ljubiteljske kulture nasploh. Hkrati gre tu za problem neselektivnosti, se pravi za nezadostno spodbujanje kvalitete.

– Za konec še vprašanje o vaših načrtih?

V kratkem nameravamo ob 250-letnici Haydnovega rojstva prirediti dva koncerta njegovih vokalno-instrumentalnih del, nastalih na začetku in na koncu njegovega ustvarjanja. Na jesen pa načrtujemo vrnitev koncerta Bratislavskemu mešanemu učiteljskemu zboru. Program bo sestavljen iz del svetovne in slovenske glasbene literature. Sicer pa so naši načrti povezani z željo, da bi bilo naše delo še naprej kvalitetno in uspešno!

V. L.

Od delavca do doktorja znanosti, val pa zagnani ljubitelji

Talenti kličejo po kritikih

Med 7. in 9. majem je bilo pod pokroviteljstvom MK SZDL Ljubljana osmo srečanje glasbenih akademij Jugoslavije. Sodelovalo je približno 100 študentov in profesorjev akademij in ljubljanske filozofske fakultete (muzikologija). V glavnem je bilo to srečanje izvrstna priložnost za izmenjavo izkušenj, spoznavanja dosežkov in krepitev sodelovanja med študenti, pedagogi in seveda vodstvi akademij.

Pozdravne besede je imela predsednica MK SZDL Nuša Kerševan, ansambel violončel AG Ljubljana (mentor M. Mlejnik) pa je zaigral Ville Lobosa skladbo »Bachianas-Brasileras št. 1«. Po tem uvodu so se začeli študentski koncerti.

Odlične sporede sta povezovala prof. Uroš Krek in Alojzij Srebotnjak. Poslušali smo instrumentaliste, pevce in komorne ansamble. Nastopajoči študentje so kazali samozavestno zanesljivost in temeljito izurjenost, pri mnogih je bilo očitno umetniško

občutenje; nekaj je bilo izrazitih talentov, s katerimi se bodo morali kmalu ukvarjati poklicni glasbeni kritiki.

Sestali pa so se tudi študentje muzikologije in njihovi pedagogi. Povezovali so jih dr. Primož Kuret, dr. Andrej Rijavec in Mojca Šuster, ki je opisala problem slovenske glasbene emigracije v preteklosti in danes.

Pred samim začetkom srečanj, ki so bila v Cankarjevem domu, sta pripravila tiskovno konferenco profesorja Dane Škerl in Primož Kuret. V srečanja je bil uvrščen tudi simfonični orkester akademije za glasbo iz Ljubljane, ki je pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta odigral tri skladbe. Topel aplavz je nagradil dirigenta, orkester in solista Fr. Lipovška.

Pripravili so tudi razstavo not, plošč in knjig Državne založbe Slovenije, edicij slovenskih skladateljev in akademije za glasbo v Ljubljani.

ERNEST ŠVARA

Je Ljubljana res »glasovno suho območje«? Čedalje več zborov, ki sodeluje na prireditvi, potrjuje, da je dobrih mladih pevcev vendarle vedno več. Tudi tle iz zbora OŠ Majde Vrhovnik so med njimi.

XV. SREČANJE MLADIH PEVCEV ZKO LJUBLJANA CENTER

Sproščena pesem brez nagrad

V festivalni dvorani se je 19. in 20. aprila ob 17. uri trlo plonirčkov, njihovih mamic, očkov, dedkov in babic, pa tudi mladincev je bilo nekaj. V teh dveh dneh se je v Festivalni dvorani namreč zvrstilo kar lepo število otroških in mladinskih pevskih zborov šolskih kulturnih društev občine Ljubljana Center.

Število prijavljenih pevskih zborov je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti, ko se jih je prijavljalo le po devet ali deset, kar spodbudno. Lani je na tej prireditvi sodelovalo že 16 pevskih zborov, letos pa kar 21. Očitno je vložen trud v spodbujanje te dejavnosti obrodil sadove, čeprav razmerje med sodelujočimi šolami ni bilo ravno enakomerno. Če bi iz vsake šole nastopil samo po en zbor, bi jih bilo 40; vemo pa, da so nekatere šole popolnoma odpovedale, od drugod pa jih je sodelovalo kar več. Tako je npr. šola Bratstvo in enotnost na srečanju sodelovala kar z dvema mladinskima in tremi otroškimi zbori, OŠ dr. Potrč je prispevala tri zborčke, OŠ Prule pa dva otroška zbora in komorno skupino. Sam program pa je pokazal veliko barvitost in vsebinsko razvejenost repertoarja sodelujočih zborov, pri marsikom pa tudi zelo visoko izvajalsko raven.

Sicer pa je vse navedeno v celoti odsev današnjega položaja v zvezi s kulturnimi društvi in krožki na šolah. Dejstvo je, da so v izkušnjah in številčno najbogatejši in najuspešnejši prav glasbeni krožki, posebno otroški in mladinski pevski zbori. To pa velja v glavnem le za osnovne šole, čeprav se tudi tu srečujejo z najrazličnejšimi težavami.

Povsem drugačna situacija pa je na srednjih šolah. Letos so na srečanju sicer sodelovali tudi trije srednješolski zbori, kar je v primerjavi s prejšnjimi leti spodbudno; pa je kljub vsemu, če pomislimo, da je večina ljubljanskih srednjih šol prav v občini Center, to število sila skromno. Prav zato je potrebno te tri srednješolske zbore, ki so se srečanja udeležili, še posebej omeniti in pohvaliti. To so bili deklški in mešani zbor Zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje, deklški zbor doma šole za medicinske sestre ter deklški zbor srednje upravno-administrativne šole.

Skrbi pa, da na kadrovskih šolah, to je na pedagoških gimnazijih in vzgojiteljski šoli za tako razširjeno

ter v delovnih programih predšolske in osnovnošolske vzgoje obvezne dejavnosti ni dovolj zanimanja.

Na splošno pa bi bilo v kulturnem življenju naše občine, ki nudi v tem smislu celo paleto možnosti, seveda iluzorno pričakovati za to vrsto umetniške dejavnosti tako zanimanje kot na podeželju ali manjšem kraju. Pa še eno dejstvo je neizpodbitno, kot zatrjuje Miro Kokol, sekretar ZKO Ljubljana Center, ki je bila tudi organizatorica tega srečanja, in sicer, da spada Ljubljana v glasovno suha območja. Znano je namreč dejstvo, da so glasovne dispozicije usodno pogojene z geografsko-klimatskimi območji. To pomeni, da so v Sloveniji območja, kjer je v povprečju več dobrih pevcev kot drugod, npr. Primorska, Koroška in vzhodna Slovenija; v suha glasovna območja spada Dolenjska, najslabša pa so prav kotlinsko močvirna območja, kamor spada tudi Ljubljana. Kot zgovoren primer je Miro Kokol navedel dejstvo, da v Ljubljani, na šoli s tisoč učenci, teže izberemo pevce za dober zborček, kot kje na podeželju na šoli s samo dvesto učenci. To dejstvo potegne za seboj seveda celo verigo posledic, od manjše motiviranosti in interesa ter na koncu tudi slabšega rezultata.

Predhodnica današnjega srečanja prevških zborov občine Center je bila od leta 1958 do 1963 revija pevskih zborov, ki pa se je prav na pobudo Mira Kokola in Janeza Bitenca spremenila v srečanje, prerez, brez kakršnegakoli tekmovalnega duha.

To srečanje pevskih zborov naj bi imelo kot glavni cilj vzgojno delovanje; na prvem mestu naj bi bila torej vzgoja v okusu, v obnašanju na tovrstnih prireditvah, v oblikovanju lastnih kriterijev pa tudi kritičnosti, vendar brez zunanjega psihičnega pritiska, kot so žirije in ocenjevanje, ki prejšnjemu vplivajo na razvoj in razmah tovrstne dejavnosti kot pa obratno.

V. L.